

De Onderzoeksgroep
Cosmopolis Centre for Urban Studies

nodigt U graag uit op de openbare verdediging van het proefschrift van

Merlin Gillard

ter behaling van de graad van Doctor in de wetenschappen

Gezamenlijk doctoraat met Université du Luxembourg

Titel van het proefschrift:

**De rol van tarieven binnen het beleid, het professioneel kader,
en het toezicht bij de productie van het openbaar vervoer**

Promotoren:

Prof. dr. Kobe Boussauw (VUB)
Prof. dr. Wojciech Kęblowski (VUB)
Prof. dr. Veronique Van Acker (Luxembourg
Institute of Socio-Economic Research &
Université du Luxembourg)

De verdediging heeft plaats op
**Donderdag 22 mei 2025 om 13u30 op
VUB campus Etterbeek,
Pleinlaan 2, Elsene, auditorium I.2.01**

De verdediging kan ook online gevolgd
worden: <https://tinyurl.com/yc4csxn2>

Samenstelling van de jury

Prof. dr. René Kreichauf (VUB, voorzitter)
Prof. dr. Markus Hesse (Université du
Luxembourg, secretaris)
Prof. dr. Lucas Melgaço (VUB)
Dr. Sonja Ruud (KU Leuven)
Prof. dr. Vania Ceccato (KTH Royal Institute of
Technology, SE)

Curriculum vitae

Merlin Gillard is onderzoeker in de geografie. Sinds 2021 werkt hij binnen het project „*Van goedkoop naar voor niets: een analyse van de economische, operationele, sociaal-ruimtelijke en politieke dynamieken van gratis openbaar vervoer*“ als doctoraat-student aan het Luxembourg Institute of Socio-Economic Research en aan de VUB. Zijn onderzoek heeft betrekking op de politieke economie van mobiliteitsbeleid, de arbeidsomstandigheden van transportwerknemers, en het controleren van de openbare ruimte.

Abstract van het doctoraatsonderzoek

Tariefbeleid voor openbaar vervoer (OV) wordt doorgaans vanuit een economisch of sociaal oogpunt bestudeerd, waarbij wordt gekeken naar de impact op passagiers, modale keuze of duurzaamheid. Deze thesis onderzoekt in plaats daarvan de politieke aspecten van tariefbeleid, op de twee niveaus van enerzijds de organisatie van de mobiliteit en anderzijds de productie van het OV door werknemers en passagiers. Om hiertoe te komen, stel ik twee hoofdvragen: (1) Hoe wordt tariefbeleid ontwikkeld, geproduceerd en geïmplementeerd door politici, planners en vervoerders? (2) Hoe beïnvloedt dit tariefbeleid praktijken van toezicht in het OV? Dit onderzoek behandelt deze vragen in vier hoofdstukken, waarbij de cases van Luxemburg en Santiago de Cuba worden onderzocht, twee gevallen van tariefbeleid die in sterk contrast staan tot elkaar. In Luxemburg werden de tarieven in 2020 afgeschaft, als onderdeel van een marktgericht project dat werd gevoed door ecologische en sociale vertogen. In Santiago resulteerden strategieën om structurele mobiliteits-schaarste te bestrijden in hogere en complexere tarieven. Het eerste hoofdstuk onderzoekt de ideologische strijd rond het Luxemburgse gratis-openbaarvervoerproject, voordat het werd geïmplementeerd als een marktgerichte strategie, waarbij de dominantie van het autogebruik in Luxemburg niet in twijfel werd getrokken. Het tweede hoofdstuk analyseert hoe autoriteiten en inwoners van Santiago de dagelijkse strijd tegen mobiliteitsschaarste voeren door verschillende strategieën te ontwikkelen voor het gemeenschappelijk maken en privatiseren van vervoer, gericht op het collectief maximaliseren van het gebruik van gemotoriseerde voertuigen. Vervolgens vergelijk ik de impact van het afschaffen van de tarieven en het complexer worden ervan op de micro-politiek van het OV. Het derde hoofdstuk onderzoekt de tweeledige rol van tarieven bij toezicht en handhaving op het OV door middel van het beheer van stromen, het maximaliseren van de mobiliteit van passagiers, en het disciplineren ervan. Paradoxaal genoeg is de afschaffing van de tarieven gekoppeld aan het opnieuw afgrenzen van OV-ruimtes, en gaat het complexer worden van tarievenstructuren samen met het horizontale beheer daarvan. Het vierde hoofdstuk onderzoekt hoe tarieven de werkomstandigheden van het personeel bij het OV beïnvloeden, wiens dagelijkse taken en prijsbepalingspraktijken worden gecontroleerd door leidinggevend, collega's en reizigers, en benadrukt hoe werknemers met de overheid in discussie gaan over het tariefbeleid. In het algemeen werpt dit werk licht op de verschillende politieke dimensies van tariefbeleid.